

Драгица ПОПОВСКА

Институт за национална историја - Скопје

СПОРТОТ И ПАТРИОТИЗМОТ: ВРЗ ПРИМЕРОТ НА МАКЕДОНСКАТА КОШАРКАРСКА РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА НА ЕВРОПСКОТО ПРВЕНСТВО ВО 2011 ГОДИНА

Спортот претставува една од клучните алки во промоцијата/презентацијата на нацијата надвор од нејзините граници, кој истовремено ја прикажува и нејзината динамика. Оттаму, многумина го нарекуваат „микрокосмос на општеството“¹ затоа што истиот ги рефлектира општествено-политичките контексти од конкретното општество. Во овој контекст, иако е поврзан со многу општествени феномени, особено е силна неговата врска со националниот идентитет² и, во таа смисла, со патриотизмот, кој, пак, на спортските натпревари вообичаено е многу „жив“.

Патриотизам е термин со кој се изразува љубовта кон татковината.³ Тоа е чувство на припадност, кое може да се сфати како израз на национална гордост предизвикана од достигнувањата на татковината во разни области, па во тој контекст и во спортот.

---

¹ Jan Boxill, „Introduction: The Moral Significance of Sport”, во: *Sports ethics: an anthology*, (Malden, MA: Blackwell Pub, 2003), 9, <http://web.nmsu.edu/~jvessel/Boxill-intro-spo.pdf>

² За капацитетот на спортот во контекст на промоција на чувството за национален идентитет и неговото истакнување надвор од границите на државата, види: Barrie Houlihan, “Sport, National Identity and Public policy”, *Nations and Nationalism*, 3 (1), 1997, 113–137, 113.

³ Види одредница *patriotism* во: Merriam–Webster, *An Encyclopedia Britannica Company*, <http://www.merriam-webster.com/dictionary/patriotism>. Според Пурковиќ:

„Патриотизмот е сложено субјективно чувство и вредносна ориентација, односно сентимент кој вклучува чувство на љубов и нежност кон татковината, непријателство кон сите што се обидуваат да ја загрозат, како и цврста подготвеност за зачувување и одбрана на саканото место или држава како една од врвните вредности“ (Nikola Purković, *Analiza konceptualnih razlika između pojmova „patriotizam“ i „nacionalizam“ (Zašto je srpskom građanstvu teško da se oslobodi nacionalizma?)*), 6, http://www.academia.edu/1878023/Nikola_Purkovic.

Во рамките на научниот дискурс, одреден дел теоретичари сметаат дека патриотизам е термин кој по своето значење е синонимен со национализмот, додека други се на мислење дека постои дистинкција помеѓу нив.⁴ Во рамките на трудот на нив гледам како на два различни термини помеѓу кои постои тенка линија, толку тенка што многу лесно дозволува премин од едниот облик во другиот, нешто што, впрочем, го потврди и моето истражување во конкретниот домен.

Предмет на интерес на овој труд е односот спорт – патриотизам разгледуван врз примерот на македонската кошаркарска репрезентација на Европското првенство во 2011 година.⁵ Главниот фокус е ставен на анализата на текстови во медиумите пласирани најнапред преку весниците, но и преку интернет-страниците кои имаат директна или индиректна врска со предметот на истражување. Впрочем, медиумската покриеност на еден спортски настан е многу важна за истиот да има големо значење и за публиката,⁶ зашто медиумските текстови се, всушност, форми на популарната култура кои лесно се одомаќинуваат и стануваат дел од секојдневниот дискурс во општеството.

Медиумите во Македонија го следеа целиот тек на првенството и редовно информираа за сите случувања поврзани со него, вклучувајќи ги спортистите како учесници, постигнатите резултати, ја опишуваа атмосферата на теренот и на трибините. Постојано пласираа информации и за македонските навивачи, за бодрењето, па дури и за сите нивни обележја како што се: дресовите, капите, знамињата, шлемовите, трубите.

Главна цел на овој труд е да ги истражи наративите поврзани со настапот на машката државна репрезентација на Македонија на Европското првенство во кошарка и да го анализира начинот на кој се

---

⁴ Првите сметаат дека национализмот е продолжена рака на патриотизмот, додека другите прават јасна разлика помеѓу двата термина, сметајќи дека патриотизмот е здрава љубов кон татковината, а, пак, национализмот воздигнување на сопствената нација над другите, со тенденција за нивна миноризација. Види повеќе кај: Blanka Dizdarević, „Kontroverze o odnosu nacionalizma i patriotizma“, *Anali Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici*, br. 9 (Zenica: Univerzitet u Zenici, 2012), 257–272.

⁵ Се работи за 37. Европско првенство во кошарка од 2011 година, кое се одржа во Литванија во организација на Европската кошаркарска асоцијација – ФИБА Европа.

⁶ Стокер вели дека доколку еден спортски настан не е покриен со каков и да е вид на медиум, тој нема да има значење ниту за публиката (наведено според: Martin Altvater, *Nationalism in online sports journalism - A comparison between Germany and the UK*, MA Thesis, Örebro University Department of Humanities, Education and Social Sciences, May 2012, 7).

вообличува медиумската слика за националниот тим, за навивачите и за неговите победи на теренот. Имено, начинот на кој медиумите ги претставуваат натпреварите на нашите кошаркари, односно начинот на кој се фокусираат на настанот, создава дискурс во општеството кој ја гради релацијата помеѓу националниот идентитет/патриотизмот и самата репрезентација.

Кошаркарската репрезентација во медиумскиот дискурс

Во рамките на спортската индустрија постојано се работи на тоа во колективната меморија на населението да се вгради семиотичкиот однос помеѓу националните спортски тимови и патриотизмот. Ова е карактеристично и за македонското општество, каде што преку различни слики, реклами, ритуали, церемонии се настојува да се зајакне ваквата асоцијација во колективната меморија на македонската нација. Впрочем, еден од аспектите кој го потенцира Стокер во контекст на прашањето зошто спортот е важен за градењето на нацијата е токму идентификацијата. Имено, процесот на идентификација на луѓето со својата земја, култура и идеологија, според авторот, е клучен за меѓународните спортски натпревари, а овој аспект честопати е поврзан со создавањето патриотски чувства.⁷ Од друга страна, спортот ги интегрира поединците во една поголема група која споделува сличен начин на толкување на спортот и помага во зајакнувањето на социјалните односи на луѓето кои имаат исти или слични гледишта.⁸

Кошаркарската репрезентација на Европското првенство во 2011 година ја сочинуваат дванаесет играчи, кои ја претставуваат Македонија во Литванија, а нивниот македонски предзнак е обезбеден и во контекст на симболиката, и тоа не само преку знамето и химната како државни симболи туку и преку боите застапени на дресовите. Ова го нотираат и некои медиумски текстови каде што домашните репрезентативци се именувани како „црвено-жолтите“.⁹ Ова јасно укажува на тоа дека облеката на кошаркарите е едно од средствата кое има за цел да имплицира значење, меѓу другото и во контекст на

⁷ M Altwater, *Nationalism in online sports journalism*, 7.

⁸ Стокер изделува три аспекти кои укажуваат на тоа зошто спортот е важен за градењето на нацијата гледано од аспект на владите, а тие се: одвраќање, идентификација и интеграција. За ова, види повеќе во: Thomas Stocker 2009, наведено според: M Altwater, *Nationalism in online sports journalism*, 8).

⁹ „Македонија ја сруши Литванија!!! Црвено-жолтата гордост е ПОЛУФИНАЛИСТ!!!“, *Спорт денес*, 14.9.2011.

патриотизмот. Тука има комбинација на бои – црвена и жолта, кои се, всушност, истите што се наоѓаат на знамето на Република Македонија. Облеката е симбол кој се јавува како средство за комуникација со другите и преку неа се изразуваат одредени специфични аспекти на културата и на идеолошката матрица.¹⁰ Во овој контекст, кај домашните гледачи таа создава значење во општественото живеење, станувајќи симбол на идентификација со „своето“, „нашето“, наспроти „туѓото“, додека кај странците станува симбол на препознавање, симбол што ја визуелизира „приказната за Македонија“. Ваквиот контекст е дополнет и со присуството на црвено-жолтото кај публиката, поточно кај македонските фанови. Имено, сите обележја на нашите навивачи: шалчињата, капите, маиците, знамињата итн., многу прецизно ги комбинираат боите на македонското знаме. Декорот го збогатуваат и обоените лица на трибините.¹¹ Впечатокот се засилува и со навивачката опрема која, меѓу другото, содржи и т.н. шлем.¹² Тој во перцепциите се поврзува со античкиот период и, од своја страна, би требало да го симболизира супериорниот Македонец поврзувајќи го со „славното“ античко минато. Наративите во весниците го зголемуваат впечатокот со именувањето на македонската публика на трибините како „македонска фаланга“, која е „извонредна“, „со спортски дух“ и „патриотизам“, што, секако, открива тенденција во општествениот дискурс да се вгради наративот на „моќта на исконската нација“. Ваквата декорација на трибините, поддржана со детали од ритуалите на навивање, е забележана не само од домашните медиуми туку и од странските. Ваквиот декор оставил особено силен впечаток и на некои грчки медиуми, кои по победата на Македонија над нивната екипа објавиле наслов: „Фановите на ФИРОМ ги деконцентраа грчките кошаркари“.¹³

Во „антички“ контекст, нашата репрезентација беше наративизирана и од хрватскиот *Спортнет*, кој објави текст со наслов: „Непобедливата македонска фаланга“, а во кој се вели: „Кој би рекол

¹⁰ <http://uscpublicdiplomacy.org/blog/culture-posts-olympic-pageantry-symbolism>

¹¹ Види: „Цела Македонија славеше (фото)“, *Zazabava.com*, 15.9.2011, <http://zazabava.com/cela-makedonija-slaveshe-foto>, пристапено на: 8.1.2015.

¹² Шлемот кој го носеле навивачите за време на Европското првенство во кошарка бил инспирација за сопствениците на еден дуќан за шапки да го изработат истиот. Според нив, интересот за шлемот е голем, не само кај домашните купувачи туку и кај странските посетители. Види: С. Ј., „Се продава шлемот на Александар Македонски“, *Нова Македонија*, 17.11.2011, пристапено на: 8.1.2016.

¹³ „Екатимерини“: Фановите на ФИРОМ ги деконцентрираа грчките кошаркари“, *Вест*, 4.9.2011, <http://www.vest.mk/?ItemID=769EF19EF1C81043ABE834888153F994>, пристапено на: 2.1.2016.

дека победата на Македонија над нивните безвременски ривали Грците ќе биде само вовед во историскиот поход на кошаркарската велесила Литванија? (...) потомците на Александар Македонски тргнаа на немилосрден поход кон кошаркарската престолнина на Литванија. (...) Таму ги дочекаа 15 000 запалени Литванци, но ниту многубројната војска на кошаркарски интелектуалци не успеа да го задржи нивниот продор на самиот врв на европската кошарка.¹⁴ Овој текст во македонскиот медиумски простор беше посебно акцентиран, а на некои сајтови беше претставен и како најдобар текст/анализа кој еден странец го напишал за Македонија.¹⁵

Кошаркарските репрезентативци во медиумскиот, но и во секојдневниот дискурс се „едно“, и покрај тоа што меѓу нив се наоѓа еден странец, Американецот Лестер Бо Меккејлеб. Имено, благодарение на неговата „извонредна игра“ со цел да ја обезбеди победата на Македонија, на него се гледа како на дел од „македонската нација“. Потврда за тоа наоѓаме на порталите кои прикажуваат дел од коментарите постирани на социјалните мрежи, каде што се вели: „Бо Македонецу, ти си нашата гордост“,¹⁶ или, пак, т.н. „Борче Меккејлебовски“ го нарекуваат „миленик на Македонија“. Дури и меѓу колегите на теренот, Бо Меккејлеб е именуван како *Борче, Бошко, Боби*.

Во исто време и т.н. „натурализиран Македонец“ настојува да биде дел од групата, па вели: „Навистина сум среќен затоа што играм за Македонија, затоа што овие момчиња се многу слични на мене, имаат енергија, дух, знаат да се борат.“¹⁷ Ова јасно покажува како самиот тој, покрај другите, си припишува црти кои ќе го претстават како „еднаков со другите“.

Претходно презентирното одблиску го прикажува начинот на кој се гради социјалното однесување на поединците и на колективитетот во контекст на спортот. Ваквите односи се логични ако се земе предвид дека со „адоптирањето“ на Меккејлеб во рамките на македонската

¹⁴ Mario Majdić Natrlin, „Nepobedjiva makedonska falanga“, *Sportnet HR*, 14.9.2011, <http://www.hr sport.net/vijesti/424693/kosarka-eurobasket-2011/nepobjediva-makedonska-falanga/>, пристапено на: 11.1.2016.

¹⁵ „Најдобрата странска анализа за победата на Македонија“, *Бркај работа*, 15.9.2011, <http://brkajrabota.mk/sport/kosharka/9602-najdobrata-stranska-analiza-za-pobedata-na-makedonija>, пристапено на: 11.1.2016.

¹⁶ Пелагија Стојанчова, „Пречек на кошаркарите“, *Радио Слободна Европа*, 19.9.2011, <http://www.makdenes.org/content/article/24332820.html>, пристапено на: 11.1.2016.

¹⁷ „Размонтирани и Словенците“, *Вечер*, 11.9.2011, <http://vecer.mk/sport/razmontirani-i-slovincite> пристапено на: 13.1.2016.

нација, во колективната меморија поврзана со спортот тој се препознава како нераскинлив дел од неа. На овој начин македонскиот репрезентативец, и покрај својот статус на Американец, станува „национална културна икона“ која го афирмира националниот идентитет. По победата над Грција, во Кавадарци е нацртан дури и графит со неговиот лик,¹⁸ каде што Бо е претставен како нов македонски херој. Ваков статус уживаат сите кошаркари кои се дел од дванаесеттемина: Перо Антиќ, Влатко Илиевски, Војдан Стојановски и другите играчи, како и селекторот Марин Докузовски, кому му беше изработен графит во Скопје.¹⁹

Практично, во рамките на медиумската наративна херојството се јавува како атрибут на целата кошаркарска екипа, сè со цел да се подигне единството и патриотскиот дух на целата нација. Сите овие играчи го стекнуваат статусот на национални икони благодарение на легитимитетот што го добиваат преку настапите во боите на Македонија.

Во моментите на големите успеси на кошаркарите особено беше нагласена присутноста на националната хомогеност во секојдневието, но и во рамките на медиумскиот дискурс. Во овој контекст е и следниот наратив кој го потврдува претходното: „Силно, од далечната Литванија кошаркарската треска ја тресе Македонија, со секој нов ден сè посилено, во ритмот на победничкиот чекор на македонските кошаркари! Ова се ѕвездени спортски мигови, кога кошарката е над сè, издигната над сите проблеми од секојдневното живеење. Ова се мигови за новите македонски спортски херои. Секоја нивна победа е ново емотивно доживување, кое како никогаш досега ја крева целата нација.“²⁰

Како што се нижеа победите на македонската репрезентација така во голем број медиуми се појавуваа и насловите: „Македонија ја совлада Хрватска“²¹, „Македонија ја 'исплеска' и Босна и Херцеговина!“²², „Македонија ја исплеска и Литванија во кошарка!“²³

¹⁸ „МекКелеб на графит во Кавадраци“, *Вечер*, 5.9.2011, <http://vecer.mk/mekkeleb-na-grafit-vo-kavadarci>

¹⁹ „Графит со Докузовски од 'Сити Парк бојс'“, *Утрински весник*, 16.9.2011, <http://www.utrinski.mk/default.asp?ItemID=18D91ABABC538140BF6F76B29477DA6F>

²⁰ Златко Калински, „Македонскиот кошаркарски хит продолжува“, *Deutsche Welle*, <http://www.dw.com/mk>

²¹ „Македонија ја совлада Хрватска“, *Дневник*, 1.9.2011, <http://dnevnik.mk/default.asp?ItemID=82789674A75D6548A3C793BC1D31D129>, пристапено на: 13.1.2016.

²² „Македонија ја исплеска и Босна и Херцеговина!“²³, *Здраво.мк*, 5.9.2011.

„Македонскиот кошаркарски хит продолжува“²⁴, за да се продолжи со насловот: „Македонија ѝ покажа на Европа како се игра кошарка“.²⁵

Медиумското претставување на победите на македонската репрезентација во својата реторика ја акцентира храброста на играчите, кои се нарекуваат величествени/лавови/херои на македонската нација, кои „изгинаа на теренот“, па потоа „заслужено триумфираа“. Како што може да се забележи, во наративите е присутна метафоризација, која гинењето на теренот асоцијативно го поврзува со конечен триумф кој се јавува како негов резултат. Може да се види дека во средиштето на секој од овие наслови, но и во дискурсот на текстовите што следуваат се инсистира токму на патриотизмот.

Интересна е пораката која под псевдонимот SKP е напишана на еден од блоговите: „Ако нешто во оваа држава не обедини без оглед на партиска, национална и друга припадност.., тоа е токму успехот на кошаркарската репрезентација! Одамна не сме се почувствувале горди Македонци, а посебно не така како на 3 септември!“²⁶

Трети септември како датум посебно се издвојува во текот на ова првенство затоа што истиот го означува натпреварот и воедно победата на Македонците над репрезентацијата на Грција. Оваа победа предизвика голема гордост и огромен излив на патриотизам кај Македонците, што е резултат на актуелната политичка состојба, во која јужниот сосед го оспорува правото на Македонците за самоидентификација, ја негира македонската посебност/идентитет и го оспорува правото на користење на името Македонија. Ваквата состојба практично е пресликана и во реториката што се користи во медиумскиот дискурс поврзан со кошаркарското првенство. Имено, спортските наративи добиваат политичко-историски конотации генерирани од актуелната состојба. Така, по победата, во весниците и на интернет-порталите осамнаа наслови како: „Македонија ја понижи Грција“,²⁷ „Сега и Грците научија дека се викаме Македонија“,²⁸

²³ „Македонија ја исплеска и Литванија во кошарка! Влеговме во полуфинале!, *Здраво.mk*, 14.9.2011.

²⁴ З. Калински, „Македонскиот кошаркарски хит продолжува“.

²⁵ „Македонија ѝ покажа на Европа како се игра кошарка“, *Fakulteti.mk*, 18.9.2011, http://www.fakulteti.mk/news/11-09-18/makedonija_i_pokazha_na_evropa_kako_se_igra_kosharka.aspx

²⁶ Порака поставена под псевдонимот SKP на 6.9.2011, Форум *Воденица* (www.macedonians.tv), пристапено во: јуни 2014.

²⁷ „Македонија ја понижи Грција“, *Вест*, 4.9.2011,

„Грците на колена пред Македонија!!!“,²⁹ „Елада од шок до подадена рака“.³⁰

Системот на значења што оваа победа го интерпретира во рамките на заедницата преку медиумскиот наратив е дека македонското постоење е реалност, а оваа победа ја обезбедува токму неговата видливост, која не зависи од нечие одобрување или негирање. Ова најдобро го илустрира следниот текст:

„Македонија ја оствари најголемата, најзначајна и најслатка победа на Европските кошаркарски првенства. Натпреварот со Грција кој за Македонците беше и повеќе од кошаркарски натпревар поради спорот со името, националниот тим го доби со убедливи 72:58.“³¹ Во овој контекст е и една од пораките дадена како коментар под текст во весникот *Дневник*, каде што се вели: „ (...) Белким ќе се свестат сега повеќе Грци дека постојат Македонци на север од нив...“³²

Всушност, по овој натпревар, меѓу другото, на Маккелејб му е направен графит во Кавадарци, а во весниците излегоа и иницијативи да се направи споменик на кошаркарите,³³ а посебно на Меккејлеб, во Скопје,³⁴ па дури и Мекдоналдс да пласира сендвич на пазарот кој ќе го именува како *Меккејлеб*,³⁵ што доволно зборува за еуфоријата што ја предизвика оваа победа во Македонија.

На сите ни се познати успехите на македонската кошаркарска репрезентација на Европското првенство во Литванија кога Македонија

<http://www.vest.mk/?ItemID=BD02AC2D63478F43888A850B1268CD77>, пристапено во: јуни 2014.

²⁸ „Сега и Грците научија дека се викаме Македонија“, *Вечер*, 4.9.2011, <http://vecer.mk/sport/sega-i-grcite-nauchija-deka-se-vikame-makedonija>, пристапено во: јуни 2014.

²⁹ „Грците на колена пред Македонија!!!“, *Утрински весник*, 3.9.2011, <http://www.utrinski.mk/?section=arhiva&year=2011&month=9>, пристапено во: јуни 2014.

³⁰ „Елада од шок до подадена рака“, *Дневник*, 4.9.2011, <http://www.dnevnik.mk/?ItemID=412B5176275A2B4E9C74227E9966A689>, пристапено во: јуни 2014.

³¹ „Македонија ја понижи Грција“, *Вест*, 4.9.2011.

³² Порака поставена под псевдонимот *Orce*, 5.9.2011, коментар на текстот: „Елада од шок до подадена рака“, *Дневник*, 4.9.2011, пристапено на: 17.1.2016.

³³ Милко Живковиќ, „Споменик на кошарката“, *Нова Македонија*, 16.9.2011, пристапено на: 17.1.2016.

³⁴ М. Ц., „Тамара: На Бо треба да му изградиме споменик“, *Вест*, 4.9.2011, <http://www.vest.mk/?ItemID=50F36213794B074B88B7A49D9BF17412>, пристапено на: 17.1.2016.

³⁵ М. Ц., „Тамара: На Бо треба да му изградиме споменик“.

го освои четвртото место. Ваквиот пласман меѓу населението се доживеа како настан кој на некој начин ги коригира неправдите кон нас во однос на влезот во Европската Унија. Едноставно, овој пласман преку медиумскиот наратив вградува поента на моќ што им ги пласира нашата посебност и идентитет на оние што треба да ги видат, поточно на Европа, што е многу јасно изразено преку коментарот „им покажавме“ кој се среќава во медиумскиот дискурс, а кој има јасна стратегија: обезбедување единство и поткревање на патриотскиот дух.

За да ја обезбеди хомогенизацијата на нацијата, државата (преку Агенцијата за млади и спорт, Кошаркарската федерација и преку Јавното сообраќајно претпријатие) организира свечен дочек за репрезентативците, почнувајќи од аеродромот „Александар Велики“, односно од нивното слетување во Македонија, качувањето во двокатни автобуси специјално брендирани за нив, преку застанувањето во одредени населби (за да можат граѓаните да им честитаат), па сè до плоштадот Македонија каде што се случува големата прослава.³⁶

Настанот беше регистриран и од медиумите, во кои конструкцијата на националното чувство и манифестацијата на патриотизмот се пласираше не само преку текстови туку и преку слики кои треба да го поттикнат чувството на „национална моќ“. Нивната цел е да се вградат идентитетски категории кои во себе ги содржат гордоста, херојството и триумфот. Во овој контекст се настојува да се акцентира хомогенизацијата не само на народот туку и на политичките елити: „Она што не успеаја да го направат политичарите сами, го сторија кошаркарите, го обединија народот, ги обединија политичарите. На плоштадот пратениците и од власта и од опозицијата заедно ја славеа победата.“³⁷

*

Претходно презентираното недвосмислено покажува дека спортот и патриотизмот се длабоко поврзани. Патриотските контексти се неизоставен дел од спортските медиумски наративи, кои го конструираат односот спорт – патриотизам. Ваквите дискурси се меѓусебно поврзани и се активираат кај домашната публика, зашто се

³⁶ Види: „Величествен пречек на македонските кошаркарски херои“, *You Tube*, 19.9.2011; „Меккејлеб – да живее Македонија“, *You Tube*, поставено на: 19.9.2011 и др.

³⁷ Пелагија Стојанчова, „Спектакуларен пречек на кошаркарите“, *Радио Слободна Европа*, 19.9.2011.

поврзуваат со актуелните состојби: проблемот со името и оспорувањето на идентитетот. Во овој контекст е и употребата на различни симболи: знамето од Кутлеш, шлемовите инспирирани од антиката, наративите за фалангата, но и песните што се пеат на натпреварите. Овие наративи, и покрај тоа што како одредница го имаат патриотизмот во контекст на спортот, сепак излегуваат од неговата рамка и гордоста од успехот на државата ја префлаат на едно ниво кое, во суштина, ја има гордоста на Македонецот во историски/етнички контекст. Во моменти кога е присутно чувството на загроеност, едноставно се јавува потреба од прикажување на Македонците како народ кој не е „дрво без корени“, туку напротив, дека неговото постоење има континуитет. Едноставно, сите овие дискурси кои се репродуцираат во општеството во контекст на спортот креираат соодветни наративи што го конструираат начинот на кој заедницата се замислува себеси во дадени општествено-политички околности.³⁸ Ова многу јасно покажува дека спортот не може да се разгледува како културен вакуум во едно општество, туку напротив, зашто истиот ги рефлектира социјалните односи во општеството.

---

³⁸ За начинот на кој се вообличува колективната меморија во независна Македонија, види: Драгица Поповска, *Споменикот, меморијата и идентитетот* (Скопје: Институт за национална историја, 2015).

Dragica POPOVSKA

SPORT AND PATRIOTISM: A CASE STUDY OF MACEDONIAN
BASKETBALL REPRESENTATION AT THE EUROPEAN
CHAMPIONSHIPS IN 2011

-S U M M A R Y-

This paper explores the concept of patriotism related to sports. It focuses on the Macedonian state basketball team performance at the European Championships in 2011. Sources of analysis are texts in the domestic media (newspapers and online sites), and the ways in which they represent and construct the link between national feeling and the team. These texts are actually forms of popular culture that easily become part of everyday discourse in society. Using the anthropological approach, the survey presents the image of the way of patriotism conceptualization in Macedonia, through sports and sports competitions.